

با نادرترین گل جهان آشنا شوید

در این موسم بهاری شاید بی‌مناسبت نباشد که شما را با یکی از نادرترین گل‌های جهان آشنا کنیم؛ گلی که نه تنها در نگاه اول تفاوت ملموسی با هزاران شکوفه معمولی ندارد و حتی نام آن نیز چندان که باید چنگی به دل نمی‌زند، اما با همه این اوصاف «گل استخوانی» به عنوان یکی از منحصربه‌فردترین و زیباترین جلوه‌های طبیعی در سراسر جهان شناخته شده است.

در این موسم بهاری شاید بی‌مناسبت نباشد که شما را با یکی از نادرترین گل‌های جهان آشنا کنیم؛ گلی که نه تنها در نگاه اول تفاوت ملموسی با هزاران شکوفه معمولی ندارد و حتی نام آن نیز چندان که باید چنگی به دل نمی‌زند، اما با همه این اوصاف «گل استخوانی» به عنوان یکی از منحصربه‌فردترین و زیباترین جلوه‌های طبیعی در سراسر جهان شناخته شده است. پرسش اینجاست که دقیقا چه نکته منحصربه‌فردی درباره این گیاه بومی شرق آسیا وجود دارد؟ این پرسش را تنها می‌توان در یک روز زیبای بارانی پاسخ داد، زیرا گل استخوانی تنها گلی در جهان است که گلبرگ هایش در اثر تماس با قطرات باران بی‌رنگ و شفاف می‌شود؛ درست مثل شیشه!

تحقیقات گیاه‌شناسان نشان داده که تغییر رنگ گلبرگ های گل استخوانی و شفاف شدن آنها در اثر تماس با قطرات باران نوعی عکس العمل طبیعی این گیاه رطوبت دوست است؛ گیاهی که تابش مستقیم نور خورشید را تاب نمی‌آورد.

رازهای پشت پرده

دانشمندی به نام تورو سوئدا از دانشگاه هوکایدو ژاپن چندی پیش ساختار کروموزومی گیاه گل استخوانی را مورد مطالعه قرار داد و به نتایج جالبی دست یافت. سوئدا در مطالعات خود به این نتیجه رسید که در گل های استخوانی تعداد کروموزوم ها هنگام تقسیم سلولی 6 و در شرایط عادی 12 است. کروموزوم ها بسته های ژنتیکی درون سلولی هستند که به صورت مولکول DNA همراه با پروتئین در سلول ها یافت می شوند. به عنوان مثال انسان ها در همه سلول های خود بجز تخمک و اسپرم، 23 جفت کروموزوم، یعنی 46 کروموزوم دارند، در حالی که در باکتری ها این تعداد اغلب به یک مورد کاهش پیدا می کند.

سوئدا در بررسی های خود به این جمع بندی رسید که در این گیاه، جهت پیچش کروموزوم ها بویژه هنگام تقسیمات سلولی به صورت مداوم تغییر می کند و همین موضوع سبب می شود تا کروموزوم ها شکل های پیچیده و متنوعی به خود بگیرند. این دانشمند چنین اعلام کرد که برای توصیف دقیق علت واکنش غیرمتعارف گلبرگ های گل استخوانی هنوز مطالعات ژنتیکی بیشتری لازم است؛ اما بدون تردید کروموزوم های این گیاه حرف های ناگفته زیادی دارند.

باور کلی دانشمندان بر این است که یکی از مهم ترین دلایل این تغییر ناگهانی رنگ را باید در ترکیب شیمیایی منحصربه فرد رنگدانه های گلبرگ این گیاه جستجو کرد، زیرا در واقع این رنگدانه ها هستند که به محض تماس با آب بی رنگ شده و پس از خشک شدن، دوباره سفید می شوند، اما علت این تغییر رنگ هرچه باشد، گل استخوانی را به یکی از محبوب ترین گل های جهان بدل کرده است، چنان که اکنون بسیاری از علاقه مندان گیاهان زینتی خیال پرورش صنعتی آن را در سر می پروراند.

ویژگی های ظاهری

گیاه گل استخوانی اکنون به صورت طبیعی و محدود فقط در جنگل های مرطوب و بارانی نواحی خاصی از شرق آسیا رشد می کند. این گیاه که بومی جنگل های بارانی سرد کشور چین و ژاپن است، هر سال در اواسط بهار تا اوایل تابستان گل می دهد و جزو گیاهان با طول عمر زیاد است. برگ های گیاه گل استخوانی، بزرگ و شبیه چتر هستند. این برگ های درشت و پهن تاثیر بسزایی در نگهداری از گل ها دارند. ارتفاع درختچه مذکور کمتر از نیم متر و پهنای آن در زمان حداکثر رشد حدود یک متر گزارش شده است. گل های استخوانی بشدت سایه دوست و رطوبت پسند هستند و به همین علت فقط در مناطقی که آفتاب به صورت موضعی در آنجا می تابد، رشد می کنند. از سوی دیگر دانه های این گیاه بسیار کند رشد می کنند و گاهی برای رشد به یک سال زمان نیاز دارند. تعدادی از باغداران چینی و ژاپنی پس از آن که رشد بذر گیاه نسبتا کامل شد، گیاه را به گلخانه منتقل می کنند تا آن را از سرمای نخستین زمستان دور نگه دارند، اما به محض گرم تر شدن هوا، نهال ها را به جای مناسب طبیعی منتقل می کنند. هنوز هیچ گونه اطلاعاتی درباره رشد این گیاه در خارج از زیستگاه طبیعی و بومی اش گزارش نشده و به همین علت گل استخوانی کماکان یکی از نادرترین گیاهان جهان است.